Nieuwsbrief NOJG-Tweede Kamerverkiezingen 2025

Overzicht verkiezingsprogramma's 2025

De Nederlandse politiek laat een duidelijke tweedeling zien als het gaat om de jacht als vorm van natuurbeheer, zo blijkt uit een inventarisatie programma's voor de Tweede Kamerverkiezingen op woensdag 29 oktober. De redactie van Jacht & Beheer zet hieronder de standpunten van een aantal fracties op een rijtje.

VOOR CDA

Het CDA is uitgesproken voorstander van de jacht als vorm van natuurbeheer, zo blijkt uit het conceptprogramma 2025. Alles om één begrip: rentmeesterschap, aldus toekomstig landbouwwoordvoerder Jan Arie Koorevaar in antwoord op vragen van de NOJG (zie verderop in dit overzicht).

Natuurherstel en biodiversiteit

- Wij investeren in natuurherstel en biodiversiteit. Boeren en natuurbeheerders werken samen in agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.
- **Schadepreventie**
  Faunabeheereenheden spelen een belangrijke rol bij het voorkomen en beperken van schade door wild. Schade aan landbouwgewassen door bijvoorbeeld ganzen of wilde zwijnen moet zoveel mogelijk worden voorkomen en gecompenseerd.
- **Verkeersveiligheid**
  Voor verkeersveiligheid blijven maatregelen tegen wildaanrijdingen nodig, zoals faunapassages en wildroosters etc.

Diergezondheid en volksgezondheid

Wij blijven inzetten op monitoring van dierziekten en zoönosen (infecties die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen, red.). Boeren, dierenartsen en overheid werken samen om de gezondheid van de veestapel te waarborgen en risico's voor de volksgezondheid te verkleinen."

VOOR VVD

Ook de VVD is ervan doordrongen dat faunabeheer om diverse redenen belangrijk is, zo valt op te maken uit het verkiezingsprogramma voor 2025. De liberalen pleiten dan ook voor een effectief en actief natuurbeheer, waarin jagers een belangrijke rol spelen bij monitoring, beheer van wildpopulaties en instandhouding van de biodiversiteit. Belangrijk is wel dat beter wordt uitgelegd dat het bij de jacht gaat om bescherming van biodiversiteit, voorkoming van schade en veiligheid, aldus VVD-Tweede Kamerlid Hester Veltman in antwoord op schriftelijke vragen van de NOJG (zie verderop in dit overzicht).

Natuurherstel en biodiversiteit

Wij versterken bestaande natuurgebieden, maar breiden Natura 2000 niet verder uit.

Schadepreventie

Faunabeheer is noodzakelijk om landbouwschade en overlast te beperken. Afschot moet mogelijk blijven waar populaties uit balans raken."

Verkeersveiligheid

Wildaanrijdingen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen door slimme infrastructuur en faunapassages."

Diergezondheid en volksgezondheid

Wij moeten voorbereid zijn op dierziekten die ook mensen kunnen treffen. Snelle bestrijding en goede Europese samenwerking zijn cruciaal bij uitbraken.

Over de samenwerking met de NOJG

Het is heel fijn dat wij de NOJG kunnen bellen om te sparren over moties en voorstellen over faunabeheer en schadebestrijding. Dat geeft goede informatie en evenwicht in de discussie.”

VOOR PVV

Opmerkelijk is de ommezwaai van de PVV. Deze partij stelde twee jaar geleden nog in haar verkiezingsprogramma fel tegenstander te zijn van de ‘plezierjacht’, maar wil nu dat de jacht wordt vergemakkelijkt en vindt ook dat er meer mogelijk moet zijn om schade en overlast door wilde dieren tegen te gaan. Het verkiezingsprogramma 2025 bevat geen passages met betrekking tot de jacht in relatie tot zaken als verkeersveiligheid en dier- en volksgezondheid.

Natuurherstel en biodiversiteit

Geen uitbreiding van Natura 2000-gebieden. Minder bemoeienis van Brussel met ons natuurbeleid.

Schadepreventie

De jacht wordt vergemakkelijkt. Beschermde status van soorten die overlast veroorzaken moet worden ingetrokken.”

TEGEN D66

Hoewel D66 zich niet expliciet uitspreekt tegen de jacht, blijkt uit het verkiezingsprogramma 2025-2030 dat de partij deze vorm van faunabeheer geen warm hart toedraagt. Voor de partij is jacht een instrument dat enkel gerechtvaardigd is op momenten dat het functioneel is voor ecologisch evenwicht. D66 zet vol in op ‘diervriendelijke, preventieve maatregelen’. Het

programma bevat geen passages over fauna en verkeer

Natuurherstel en biodiversiteit

Wij breiden het Natuurnetwerk Nederland uit en versterken ecologische verbindingen.

Natuur en biodiversiteit herstellen is een van onze prioriteiten. Wij maken rijksgronden beschikbaar voor natuurinclusieve landbouw en beheer.”

Schadepreventie

Bij plaagdieren zetten wij in op diervriendelijke, preventieve maatregelen.

Diergezondheid en volksgezondheid

D66 wil dieren voor de wet erkennen als wezens met bewustzijn en gevoel. Wij zetten sterk in op preventie, zodat mensen gezond blijven in een gezonde leefomgeving.

TEGEN GroenLinks-PvdA

Het staat er wat minder hard dan in het programma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2023, maar nog altijd is de fusiepartij van mening dat beheerjacht alleen mogelijk moet zijn in uitzonderlijke gevallen. De voorkeur gaat uit voor GroenLinks-PvdA uit naar preventie.
Natuurherstel en biodiversiteit
Wij investeren fors in natuurherstel en biodiversiteit. Nederland wordt weer koploper in ecologische verbindingen.

Schadepreventie

Faunabeheer vindt alleen plaats als dat ecologisch verantwoord en zorgvuldig is. Preventie heeft altijd de voorkeur.

Verkeersveiligheid

Wij leggen meer faunapassages en ecoducten aan om

verkeersveiligheid te vergroten en natuurgebieden te verbinden.

Diergezondheid en volksgezondheid

De risico’s van zoönosen en dierziekten uit de intensieve veehouderij moeten worden verkleind. Dierenwelzijn en volksgezondheid staan voorop.

NEUTRAAL ChristenUnie

Hoewel het partijprogramma van de ChristenUnie dit keer geen duidelijke verwijzingen naar de jacht bevat, is bekend dat ze geen tegenstander is, zolang alles maar ten dienste staat van goed faunabeheer en schadebestrijding. De christelijke partij liet twee jaar geleden uitdrukkelijk weten van mening te zijn dat jagen géén sport mag zijn. Afgeschoten wild moet als voedsel worden aangeboden, aldus de ChristenUnie.

De ChristenUnie komt op voor de boeren. ,,Boeren moeten weer kunnen ondernemen. Er komt daarom zoveel mogelijk doelsturing in plaats van middelvoorschriften. Om de boer in zijn kracht te zetten, worden abstracte, landelijke doelen bedrijfsspecifiek gemaakt. De overheid werkt vanuit vertrouwen in het vakmanschap van de boer, en ondersteunt waar nodig”, aldus het verkiezingsprogramma 2025.

Natuurherstel en biodiversiteit

We moeten de natuur koesteren, verzorgen en bewaren voor volgende generaties. Dat vraagt soms stevige keuzes om te voorkomen dat natuurgebieden onherstelbaar beschadigd raken.

Schadepreventie

Om soorten in stand te houden, maken we natuurgebieden robuuster en stiller. Het Natuurnetwerk Nederland wordt voltooid met speciale aandacht voor bosaanplant, kruidenrijk grasland, houtwallen en moerassen. Boeren krijgen hierbij een duidelijke rol, ondersteund met passende vergoedingen voor het

beheer. We maken meer werk van het beschermen van trek- en weidevogels, in het bijzonder onze nationale vogel: de grutto.”

,,We gaan de populatie wolven actief beheren, met een zorgvuldig vastgesteld quotum en, als het niet anders kan, gecontroleerd afschot. Wolven die mensen aanvallen worden afgeschoten.”

VOOR BBB

Voor de BBB zijn jacht en faunabeheer belangrijke punten van aandacht. Ze zijn en blijven een belangrijke basis van goed beheer en onderhoud van onze natuur, maar ook voor schadepreventie én verkeersveiligheid, aldus het verkiezingsprogramma 2025-2030. De BBB wil dat jagers zelf actief betrokken worden bij tellingen, beheerdoelen en beleid.

De opmars van de wolf vraagt om duidelijke grenzen en daadkrachtig beheer, aldus het partijprogramma. ‘BBB kiest voor actief toezicht, snelle ingrepen bij risico’s en bescherming van boeren, vee en inwoners boven het onbeperkt toelaten van roofdieren.’

De partij pleit verder voor een 0-stand voor wilde zwijnen. Dat betekent dat er volgens de partij dat deze dieren buiten de aangewezen leefgebieden niet mogen voorkomen. Daarop dient strikt te worden gehandhaafd om landbouwhuisdieren te beschermen tegen besmettelijke dierziekten

Natuurherstel en biodiversiteit

De kritische depositiewaarden in de Omgevingswet worden vervangen door instandhoudingsdoelstellingen, zoals in de Natuurherstelverordening. De staat van de natuur wordt beoordeeld op basis van waarnemingen, zoals ook in landen als Italië gebeurt.

Schadepreventie

Wolven krijgen een zender; afschot is een optie om vee te beschermen.
De landbouwkundige noodzaak wordt meegewogen bij toelating en ontheffing van gewasbeschermingsmiddelen.

Diergezondheid en volksgezondheid

In risicogebieden moet sneller kunnen worden ingegrepen om mens en vee te beschermen. Geen extra regels voor een dierwaardige veehouderij bovenop de huidige afspraken.

VOOR SGP

Het verkiezingsprogramma van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP), gaat uitgebreid in op de noodzaak van de jacht in Nederland. De partij wil dat het jachtstelsel en de wildlijst worden herzien. Bij soorten die er goed voor staan, zoals de gans, horen geen ingewikkelde ontheffingsprocedures, aldus het partijprogramma.

Volgens de christelijke partij moeten jagers meer ruimte krijgen voor de jacht op vossen en andere predatoren van weide- en akkervogels. Voor de wolf is in grote delen van Nederland geen ruimte, gelet op de wildstand en de aanwezigheid van mensen en vee. In deze gebieden is actief beheer van de wolf nodig, vindt de partij. ,,Er zou meer vertrouwen mogen zijn in de professionaliteit van jagers", aldus SGP-Tweede Kamerlid André Flach in een uitgebreid antwoord op schriftelijke vragen van de NOJG (zie verderop in dit overzicht). ,,We krijgen kromme tenen van de juridisering in het jachtdomein.

Natuurherstel en biodiversiteit

De SGP wil dat de Europese Natuurherstelverordening (die vaak strenge regels oplegt) zodanig wordt ingevoerd of aangepast dat die zoveel mogelijk aansluit op de Nederlandse praktijk

Schadepreventie en verkeersveiligheid

Zorgvuldig beheer draagt bij aan het voorkomen van verkeersongelukken, van grote schade aan akkers en tuinen en van predatie van akker- en weidevogels.

Diergezondheid en volksgezondheid

Jacht hoort bij goed natuurbeheer. Het kan gebeuren dat populaties dieren te groot worden, waardoor honger en ziektes kunnen toeslaan. En een duurzamer stukje vlees voor de consumptie is er niet.

Over de samenwerking met de NOJG

De band tussen NOJG en SGP is goed. Er is goede informatieuitwisseling en onze Europarlementariër heeft een vaste column in het blad over Europese zaken. Dat werkt heel goed.”

NEUTRAAL VOLT

De Europees-gerichte partij VOLT stelt zich in haar verkiezingsprogramma neutraal op ten opzichte van de jacht. De partij is niet per se tegen de jacht, mits die onderdeel is van een breder systeem van natuurbescherming en fauna- en landschapsbeheer, zo valt tussen de regels door te lezen. Alles dient wel goed gereguleerd te zijn, met aandacht voor de gezondheid van populaties en ecosystemen, aldus het partijprogramma.

Natuurherstel en biodiversiteit

,,Wij richten ons op het duurzaam samenleven met wilde dieren. We verbinden natuurgebieden in Nederland en over grenzen heen, zodat er voldoende ruimte komt voor wilde diersoorten zoals de wolf. Wolven in Nederland worden net als in andere landen gezenderd om hun gedrag beter te kunnen monitoren en voorspellen. De overheid ondersteunt preventieve maatregelen op boerenbedrijven. Het nemen van gesubsidieerde veebeschermende maatregelen moet op termijn voorwaardelijk

worden voor een schadevergoeding.

Schadepreventie en verkeersveiligheid

‚We streven naar robuuste ecosystemen die minder kwetsbaar zijn voor uitheemse soorten. Bij de aanpak van dieren die overlast veroorzaken en bij invasieve uitheemse soorten wordt er sterk ingezet op preventie. Bij dodingsmethodes moet het welzijn van dieren en eventuele impact op de natuur altijd worden meegewogen.

Jan Arie Koorevaar (CDA): Jacht en beheer hard nodig

Jan Arie Koorevaar staat op plaats 15 voor het CDA en maakt daarmee zijn entree in de landelijke politiek. In de Alblasserwaard runt hij een melkveebedrijf van 99 hectare en is hij momenteel fractievoorzitter van het CDA in de gemeente Molenlanden. Daarnaast treedt hij regelmatig op als dagvoorzitter bij evenementen over landbouw, natuur en duurzaamheid. Als het over jacht gaat, staat voor Koorevaar één kernwaarde centraal, zo laat hij weten: rentmeesterschap. In zijn ogen betekent dat: zorgvuldig omgaan met de natuur, nu en in de toekomst.

De natuur in Nederland blijft niet vanzelf goed functioneren”, aldus Koorevaar. ,,Daar is actief beheer voor nodig. Jacht, beheer en schadebestrijding zijn volgens het CDA noodzakelijke instrumenten om natuur, biodiversiteit en agrarisch gebruik in balans te houden

Hoe zouden jacht, beheer en schadebestrijding beter aan het publiek kunnen worden uitgelegd?

Door beter duidelijk te maken dat de natuur in Nederland sterk door mensen wordt beïnvloed en dat natuurlijke vijanden daarom vaak ontbreken. Dat laatste maakt het nodig om populaties van onder meer ganzen, reeën en wilde zwijnen actief in balans te houden. Als we dat niet doen, is er een grotere kans op

ziektes en honger bij dieren. Ook worden risico's op bijvoorbeeld verkeersongevallen met wilde dieren groter. Vanuit die blik zal het brede publiek ook begrijpen dat jacht, beheer en schadebestrijding daarom maatregelen zijn die juist kunnen bijdragen aan biodiversiteit, dierenwelzijn en een veiligere leefomgeving."

Hoe kan uw partij daaraan bijdragen?

Het CDA kiest voor structureel en verantwoord wildbeheer en wil daarvoor de wildlijst waar mogelijk verruimen. Ook zetten we in op actief beheer en beperking van de wolvenpopulatie."

Hoe staat u partij tegenover de positie van de grondgebruiker en de grondeigenaar als het gaat over het kunnen beschikken over eigen (te bewerken) land?

,,Wij vinden het belangrijk dat grondeigenaren, grondgebruikers en -beheerders een centrale rol hebben in beheer, en ook invloed kunnen hebben op beslissingen rondom bijvoorbeeld toegang en beheermaatregelen."

Wat kunnen alle jagers, schadebestrijders en populatiebeheerders van uw partij verwachten na de verkiezingen?

,,Dat we nuchter en met realisme blijven kijken naar wat er nodig is op het gebied van natuur- en faunabeheer in Nederland. Dat we daarbij ook oog zullen hebben voor de belangrijke en noodzakelijke rol die jagers, schadebestrijders en populatiebeheerders daarin spelen en dast we hun in staat stellen die rol te vervullen."

Foto: Leonard Walpot

André Flach (SGP): Wijzen op de professionaliteit van onze jagers

André Flach, Tweede Kamerlid voor de voor de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP), zette zich de afgelopen twee jaar in voor een beter landbouwbeleid, meer ruimte voor jagers en aanpak van de wolf. ,,Als SGP bedrijven we politiek op basis van christelijke waarden en zetten we ons in voor een leefbaar en veilig platteland", zo laat hij weten.

Jacht hoort bij goed natuurbeheer, aldus Flach in antwoord op schriftelijke vragen van de NOJG. ,,Het kan gebeuren dat populaties dieren te groot worden, waardoor honger en ziektes kunnen toeslaan, zoals bleek in de Oostvaardersplassen. Zorgvuldig beheer draagt ook bij aan het voorkomen van verkeersongelukken, van grote schade aan akkers en tuinen en van predatie van akker- en weidevogels. Als SGP willen we graag ruimte voor jagers om op de zorgvuldige en professionele wijze die we van hen gewend zijn, deze taken vorm te geven.

Hoe zouden jacht, beheer en schadebestrijding beter aan het

publiek kunnen worden uitgelegd?

Een relatief kleine groep mensen is heel fel tegen jagen. We moeten niet vergeten dat een veel grotere groep hier heel anders over denkt. Het helpt echt wanneer je als jager uitlegt waar je mee bezig bent. Dat je een natuurmens bent. Dat je niet lukraak schiet wat voor het geweer komt, maar heel gericht en selectief. Dat je elkaar aanspreekt op de weidelijkheidsregels. Dat je oogst uit de natuur. Dat jacht op vossen en andere predatoren nodig is om weide- en akkervogels te beschermen. Ik denk dat het heel nuttig is om als jagers betrokken te zijn bij lokale activiteiten en excursies te organiseren. Laat ook zien dat jullie regelmatig het veld in gaan om wildsoorten te tellen. Die telgegevens zou Den Haag trouwens veel serieuzer moeten nemen.

Hoe kan uw partij daaraan bijdragen?

In Kamerdebatten worden jagers soms in een negatief daglicht gesteld. Dan wijs ik op de professionaliteit van onze jagers. Verder probeer ik in deze debatten nut en noodzaak van jacht en wildbeheer te laten zien. Ik vind het bijvoorbeeld frustrerend dat het nog steeds zo lastig wordt gemaakt om predatoren van weide- en akkervogels te bejagen. Boeren en vrijwilligers in het weidevogelbeheer worden moedeloos als ze zien dat vossen en andere predatoren geen strobreed in de weg gelegd kan worden en de overlevingskans van bijvoorbeeld grutto’s klein is. Met dergelijke voorbeelden en verhalen hoop ik het denken over jacht bij te stellen.

Hoe staat u partij tegenover de positie van de grondgebruiker en de grondeigenaar als het gaat over het kunnen beschikken over eigen (te bewerken) land?

Het is in de Tweede Kamer geen punt van discussie. We laten ons graag informeren over de visie van betrokken partijen in het veld op de huidige rolverdeling en wat eventueel zou moeten veranderen.

Wat kunnen alle jagers, schadebestrijders en populatiebeheerders van uw partij verwachten na de verkiezingen?

Je weet wat je aan de SGP hebt, zou ik zeggen. We zetten ons opnieuw in voor herziening van het jachtstelsel en de wildlijst. Bij soorten die er goed voor staan, horen geen ingewikkelde ontheffingsprocedures. Er zou meer vertrouwen mogen zijn in de professionaliteit van jagers. We krijgen kromme tenen van de juridisering in het jachtdomein. De administratieve rompslomp moet echt omlaag. Als SGP willen we ook strenger beheer van de wolvenpopulatie. Er moet sneller ingegrepen worden om onveilige situaties te voorkomen. In veel gebieden is geen duurzame plaats voor vestiging van wolven. Verder pleiten we dus voor meer ruimte om predatoren van weide- en akkervogels te bejagen.

Hester Veltman (VVD): Erkenning voor de rol van jagers

De VVD is een liberale partij die staat voor vrijheid,

verantwoordelijkheid en ondernemerschap. Wij willen een land waarin mensen zelf keuzes kunnen maken, maar ook verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor onze leefomgeving. Voor ons is natuurbeheer geen tegenstelling tot economie: beide kunnen elkaar versterken.

Wat is de houding van uw partij jegens de onderdelen jacht, beheer en schadebestrijding?

De VVD ziet jacht, beheer en schadebestrijding als onmisbare instrumenten voor goed natuurbeheer en biodiversiteit. Actief beheer is nodig om inheemse soorten te beschermen, schade aan landbouw en natuur te voorkomen en de balans in ecosystemen te bewaren. Jagers spelen daarbij een belangrijke rol.

Hoe zouden jacht, beheer en schadebestrijding beter aan het publiek kunnen worden uitgelegd?

Voor veel mensen is de waarde van actief beheer niet vanzelfsprekend. Daarom moet beter worden uitgelegd dat het gaat om bescherming van biodiversiteit, voorkoming van schade en veiligheid. Het is niet alleen een belang van de jager of grondeigenaar, maar ook van de samenleving: gezonde natuur, veilig verkeer (denk aan wildaanrijdingen) en bescherming van landbouw en weidevogels. Transparantie over doelstellingen, telprotocollen en resultaten helpt om draagvlak te creëren.

Hoe kan uw partij daaraan bijdragen?

Wij willen wetgeving moderniseren zodat beheer meer regionaal en op basis van feiten kan worden vormgegeven. Ook zetten wij ons in voor duidelijke kaders en communicatie, bijvoorbeeld door samenwerking met jagersverenigingen, boeren en terreinbeheerders te stimuleren. Verder vinden we dat overheid en maatschappelijke organisaties het gesprek met burgers moeten blijven voeren over de noodzaak en de resultaten van beheer.

Hoe staat uw partij tegenover de positie van de grondgebruiker

en de grondeigenaar als het gaat over het kunnen beschikken over eigen (te bewerken) land?

De VVD hecht sterk aan het eigendomsrecht. Grondeigenaren en grondgebruikers moeten ruimte houden om hun land te beheren, te bewerken en te benutten. We willen dat regelgeving rondom natuur en landbouw werkbaar en voorspelbaar is. Beperkingen moeten noodzakelijk en proportioneel zijn, en eigenaren moeten ook beloond worden als zij bijdragen aan natuurbeheer en biodiversiteit.

Wat kunnen alle jagers, schadebestrijders en populatiebeheerders van uw partij verwachten na de verkiezingen?

De VVD blijft zich inzetten voor actief en effectief natuurbeheer, waarin jagers, boeren en grondeigenaren een bondgenoot zijn. Dat betekent: ruimte voor regionaal maatwerk en moderne wetgeving; steun voor telprotocollen en beheersmaatregelen gebaseerd op feiten; bescherming tegen schade door bijvoorbeeld exoten of de wolf, mét goede regelingen voor wie schade lijdt; erkenning van de rol van jagers, schadebestrijders en beheerders als essentieel voor gezonde natuur en biodiversiteit.

Waidmannsheil: Worst • Ham • Burger.

Ambacht, vuur en vakmanschap – het nieuwe standaardwerk voor jagers
Na het overweldigende succes van Waidmannsheil – Het complete handboek voor het zelf verwerken van wild, is er nu het langverwachte vervolg: Waidmannsheil: Worst • Ham • Burger.

Een boek dat elke jager, wildliefhebber of ambachtelijke thuisslager in zijn kast wil hebben.

Ruim 270 pagina’s vol kennis, technieken en schitterende foto’s die stap voor stap laten zien hoe je van jouw eigen wild de mooiste worsten, hamburgers, hammen en gedroogde vleeswaren maakt.
In dit tweede deel duiken Guido Camps en meesterslager Herman ter Weele eel opnieuw in de wereld van ambachtelijk om gaan met je eigen wild.

Met hoofdstukken over materialen, ingrediënten, kruiden, vetsoorten, darmkalibers en rolladenetten wordt geen detail overgeslagen. Van vers vlees tot fijn gedroogde ham of pittige grillworst – alles komt aan bod, in heldere uitleg en rijk geïllustreerd met grote kleurenfoto’s die het ambacht tot leven brengen.

De inhoud:

• Deel I – Voorbereiding: van gehaktmolen tot rookoven.
• Deel II – Bereiding: hamburgers persen, worsten draaien, hammen drogen en vlees roken.
• Deel III – Bewaring en wetgeving: alles over het veilig bewaren van vlees en de regels die daarbij horen.
Het boek wordt geleverd met een gegraveerde hamburgerpers – stevig, stijlvol en direct inzetbaar.

De afwerking is zoals we van Waidmannsheil gewend zijn:
een luxe lederen kaft, dubbele bladwijzers en dik papier dat de sfeer van wild, rook en hout ademt.
Voor wie het eerste deel al kent: dit is het logische vervolg.
Waar Waidmannsheil vooral draaide om het slachten en verwerken van wild, richt Worst • Ham • Burger zich op het maken van slagersproducten.
Een boek dat niet alleen leert, maar ook inspireert – perfect voor lange avonden in de jachthut of als cadeau voor de jager die alles al heeft.

Nieuw vanaf najaar 2025!
Te koop via waidmannsheil.guidocamps.com

Nieuwsbrief 4e kwartaal 2025 FBE Limburg

4e kwartaal 2025 – Nieuwsbrief Faunabeheereenheid Limburg_Downloaden

---

Rechter beslist huiskatten mogen buiten vrij rondlopen – geen sprake van voorwaardelijke opzet

De rechtbank in Haarlem heeft beslist dat huiskatten vrij naar buiten mogen, ondanks een rechtszaak van de Stichting Huiskat Thuiskat tegen de provincie Noord-Holland. De stichting eiste een verbod op vrij rondlopende katten om beschermde vogels en kleine zoogdieren te beschermen, maar de rechter wees dat verzoek af.

Kern van de uitspraak

De rechtbank stelde dat er onvoldoende bewijs is dat katteneigenaren bewust het risico aanvaarden dat hun dier beschermde soorten doodt. Daarom is er geen sprake van

‘voorwaardelijke opzet’, wat juridisch vereist zou zijn voor strafbaarheid. De meldingen die de stichting gebruikte – verzameld via de site watvangtdekat.waarneming.nl – werden door de rechter als onvoldoende overtuigend beschouwd.

Reacties op de uitspraak

De Stichting Huiskat Thuiskat, opgericht in 2021, is het niet eens met deze beslissing en kondigde aan in beroep te gaan. Voorzitter Roel van Dijk vergeleek katten met honden: volgens hem zouden losse katten net als honden onder toezicht moeten blijven omdat ze jaarlijks miljoenen dieren doden. De rechtbank zag die redenering echter niet terug in de wetgeving of het bewijs [4].

Kritiek vanuit deskundigen

Maggie Ruitenberg van het Kattenkenniscentrum Nederland noemde de aanpak van de stichting “te ongenuanceerd” in een reactie bij RTL Nieuws. Zij wees erop dat veel van de door Huiskat Thuiskat gebruikte cijfers afkomstig zijn uit buitenlands onderzoek, vooral uit Australië, waar de ecologische omstandigheden en het aantal zwerfkatten sterk verschillen van Nederland. Volgens haar vangt lang niet elke buitenkat vogels of beschermde soorten, waardoor een algemeen binnenhoudverbod onrealistisch en disproportioneel zou zijn.

De uitspraak betekent concreet dat provincies geen algemene plicht hebben om kattenbezitters te beperken: huiskatten mogen dus nog steeds vrij rondlopen.

Re
ch
ts
za
ke

n

ov
er
ja
ge
nd
e
hu
is
ka
tt
en
ge
br
ui
ke
n
ve
rs
ch
il
le
nd
e
be
wi
js
me
th
od
en
,
ma
ar
ce
nt
ra

le
pr
ob
le
me
n
zi
jn
de
be
tr
ou
wb
aa
rh
ei
d
en
ju
ri
di
sc
he
re
le
va
nt
ie
va
n
he
t
be
wi
js
.
Me

es
ta
l
wo
rd
en
ge
ge
ve
ns
aa
ng
el
ev
er
d
do
or
:

– Meldingen op online platforms zoals watvangtdekat.waarneming.nl, waar katteneigenaren rapporteren welke prooidieren hun kat naar huis brengt. Dit is een vorm van burgerwetenschap, waarbij de eigenaar zelf actief meldt wat hun kat vangt.
– Statistische rapporten en technische studies over het aantal door katten gedode dieren, vaak gebaseerd op schattingen, literatuuronderzoek en internationale datasets. De cijfers zijn meestal niet direct herleidbaar tot individuele, gecontroleerde Nederlandse gevallen. Veel studies zijn afkomstig uit het buitenland (Australië, Canada, VK, VS) en worden soms toegepast op Nederlandse verhoudingen voor vergelijkende context
– Getuigenverklaringen van deskundigen, zoals ecologen of dierenwelzijnsorganisaties, soms aangevuld met eigen veldwaarnemingen of casestudies over het effect van loslopende katten op lokale populaties van vogels en zoogdieren].

– Foto’s, video’s of DNA-bewijs wanneer echt relevante incidenten of soortspecifieke gevallen moeten worden bewezen (bv. beschermde diersoort daadwerkelijk door specifieke kat gedood).

In recente uitspraken accepteerden rechters gegevens uit meldsites en rapporten als ondersteunend, maar niet als overtuigend bewijs van strafbaar handelen door de eigenaar. Het bewijs schiet vaak tekort wegens:
– Zelfrapportage met selectieve of incomplete data.
– Gebrek aan directe causaliteit tussen katteneigenaar en het doden van beschermde soorten.
– Buitenlands onderzoek dat niet overeenkomt met de Nederlandse situatie en kattengedrag.

Juridische bewijsvoering over jagende katten blijft daardoor complex. Effectieve bewijsmethoden vereisen steeds direct, lokaal en objectief bewijs van schade door specifieke katten—iets wat in rechtspraktijk zelden lukt.

Bronnen:

[1] Rechter oordeelt: kat mag door de tuin van de buren lopen https://www.animalstoday.nl/kat-mag-tuin-buren-lopen/
[2] Op de rol: ‘Ik heb dat katje niet verwaarloosd’ https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Op-de-rol-Ik-heb-dat-katje-niet-verwaarloosd.aspx
[3] Moeten katten buiten verplicht aan de lijn? – Nieuwsuur https://www.jagersvereniging.nl/nieuws/moeten-katten-buiten-verplicht-aan-de-lijn-nieuwsuur/
[4] ECLI:NL:RBNHO:2025:10320, Rechtbank Noord-Holland … https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI%3ANL%3ARBNHO%3A2025%3A10320

Regelgeving Gekwalificeerd Persoon verandert per 1 oktober 2025

Per 1 oktober 2025 verandert de regelgeving voor gekwalificeerde personen (GP) die wild keuren voor de handel: het diploma Wildhygiëne blijft niet langer levenslang geldig—voortaan is iedere GP verplicht zich elke vier jaar bij te scholen via een erkende online cursus van Stichting Jachtopleiding Nederland (SJN)[1].

Het is cruciaal dat alle jagers en wildbeheerders hun verplichte herregistratie voor wildhygiëne op tijd voltooien. U dient u zelf **eerst via de NVWA te herregisteren**. Dit waarborgt dat de verwerking van geschoten wild voldoet aan de hoogste standaarden van voedselveiligheid en hygiëne, en houdt uw certificering geldig. De herregistratie frist uw kennis op over onderwerpen als ziekteherkenning en juiste verwerkingsmethoden, wat bijdraagt aan de volksgezondheid.

Nieuwe regels per 1 oktober 2025

- Iedere GP moet de Wildhygiëne-cursus van SJN met succes hebben afgerond en geregistreerd staan in het nationale Register gekwalificeerde personen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)[1].
- Scholing is elke vier jaar verplicht: via een korte online opfriscursus ontvangt de GP actuele kennis over wild en voedselveiligheid[1].
- Nadat de cursus behaald is moet men **binnen 10 werkdagen registreren;** bij bestaande certificaten geldt een overgangstermijn van zes maanden voor registratie[1].

- Voor registratie worden persoonsgegevens en een uniek cursistennummer (van SJN) vereist[1].

Doel en achtergrond van de wijziging

- De wijziging is gebaseerd op Benelux-beschikking M(2019)13 die uitwisseling van gegevens tussen Nederland, België en Luxemburg regelt, samenwerking vergemakkelijkt, en toezicht verbetert.
- Het nieuwe register maakt inzichtelijk wie nog als GP actief is, bevordert actuele kennis, en faciliteert centrale controle door bevoegde instanties als NVWA[1].
- Gekwalificeerde personen vervullen een sleutelrol: zij voeren de eerste visuele keuring uit om te beoordelen of wild voor menselijke consumptie veilig is[1].

Praktische uitvoering en overgangsbepalingen;

- Wie voor 1 oktober 2025 al een certificaat heeft, krijgt zes maanden om zich alsnog te registreren[1].
- Registratie is online mogelijk via NVWA; bevestiging volgt per e-mail[1].
- Niet voldoen aan bijscholing of registratie betekent dat het recht op eerste keuring komt te vervallen en registratie kan worden ingetrokken[1].

Vanaf 1 oktober 2025 zijn deze maatregelen verplicht voor alle gekwalificeerde personen die het geschoten wild voor de handel onderzoeken en een Verklaring Eerste Onderzoek willen opmaken. Actuele kennis en registratie zijn essentieel voor veiligheid en controle binnen de Benelux[1]

Deze maatregelen sluiten aan bij Europese harmonisatie van wildhygiëne- en keuringsregels voor vrij wild bestemd voor menselijke consumptie en vergroten transparantie en samenwerking.

Foutmelding verzenden formulier Register Gekwalificeerde Personen

Op dit moment (oktober 2025) ondervinden ze helaas problemen met het Register Gekwalificeerde Personen. Het kan voorkomen dat u een foutmelding krijgt wanneer u het formulier probeert te verzenden. Dit heeft te maken met data die niet goed staat in de database van de Stichting Jachtopleidingen Nederland (SJN). SJN is bekend met dit probleem werkt hard om dit op te lossen. We begrijpen dat dit vervelend is, maar kunnen u voor nu dus eigenlijk alleen aanraden om het over een tijdje nog een keer te proberen. We hopen dat het zo snel mogelijk is opgelost!

CURSUS ONLINE

Online cursus 10000 plaatsen vrij Let op: De inschrijving is nog niet geopend — u ontvangt bericht wanneer deelname mogelijk is.

KOSTEN

De inschrijving voor de cursus staat het hele jaar doorlopend online open. Het lesgeld voor de SJN-cursus Jacht & Faunabeheer 2025/2026 bedraagt € 55.00,— inclusief 21% btw. Dit bedrag moet direct bij aanmelding worden voldaan. Je inschrijving is pas definitief nadat we zowel je gegevens als de betaling hebben ontvangen.

Bronnen:

1] Jagers moeten zich verplicht registreren en bijscholing … https://condor-consultancy.com/nl/jagers-moeten-zich-verplicht-registreren-en-bijscholing-volgen/
2] Gekwalificeerd Persoon: vernieuwde regelgeving in https://www.nvwa.nl/onderwerpen/wild/verkopen-wild-door-jagers/registreren-als-gekwalificeerd-persoon

Rechter verbiedt proef bestrijden steenmarters in belangrijke weidevogelgebied in Fryslân

Hier volgt een samenvatting van de uitspraak over de “Steenmarterproef” uit oktober 2025 en geeft in hoofdlijnen de motivering, uitkomst en gevolgen van het vonnis weer

Uitspraak Rechtbank

Kern van de zaak

– De Faunabeheereenheid Fryslân kreeg in 2022 een ontheffing van de provincie Fryslân om jaarlijks maximaal 429 steenmarters te vangen en doden ter bescherming van weidevogels.
– Verschillende dierenbelangenorganisaties (waaronder Fauna4life en Animal Rights) maakten bezwaar en stelden dat er betere alternatieven zijn, dat het beheer van de gebieden onvoldoende is en dat niet is voldaan aan de wettelijke eisen.
– De rechtbank moest oordelen of de ontheffing voldeed aan de voorwaarden van de Wet natuurbescherming.

Beoordeling door de rechtbank

– De rechtbank vindt dat de provincie onvoldoende heeft onderbouwd dat de betrokken gebieden voldoen aan de eisen voor “optimaal weidevogelbeheer”.
– De rechter concludeert dat niet voldoende is aangetoond dat predatiebeheer (door het doden van steenmarters) de enige of beste oplossing is, mede omdat in de meeste gebieden de

kwaliteit van de habitat voor weidevogels onvoldoende is.
– De rechtbank vindt dat alternatieven zoals betere inrichting en beheer van gebieden als “bevredigende oplossingen” onvoldoende zijn onderzocht of toegepast.
– Voor het elektrisch afrasteren en watergangen rond gebieden is aannemelijk gemaakt dat deze als enige maatregel geen geschikte alternatieven zijn, maar het habitatbeheer volstaat niet.

Staat van instandhouding steenmarter

– Uit onderliggende rapporten blijkt dat de steenmarter in Fryslân in een gunstige staat van instandhouding verkeert, dus het vangen en doden van het toegewezen aantal bedreigt die staat niet.
– Cijfermatige verschillen tussen rapporten over de populatiegrootte zijn volgens de rechtbank wel voldoende verklaard.

Evenredigheid

– Het aantal te vangen/doden steenmarters (429 per jaar) is volgens de rechtbank niet goed gemotiveerd; er is niet bezien of een lager aantal ook zou volstaan.

Beroep gegrond; gevolgen

– Het besluit tot ontheffing wordt vernietigd omdat het onvoldoende is gemotiveerd.
– Tot zes weken na een nieuw besluit op bezwaar mag geen gebruik worden gemaakt van de verleende ontheffing.
– De rechtbank wijst schadevergoeding toe vanwege overschrijding van de redelijke termijn.
– Provincie en Staat worden veroordeeld tot het betalen van proces- en schadevergoedingen aan de eisers en aan de Faunabescherming.

Belangrijkste overwegingen

– De nadruk ligt op het aantonen van afwezigheid van alternatieven, goed habitatbeheer als randvoorwaarde, en strikte toetsing van het aantal te doden dieren.
– De faunabeheermaatregel mag enkel als laatste redmiddel worden ingezet na zorgvuldig afwegen en als aan alle wettelijke eisen is voldaan.

Overijssel mag van de rechter ganzen beheren in en rond zes Natura 2000-gebieden

Hier is een samenvatting van de uitspraak van de Rechtbank Overijssel (zaaknummer ZWO 24/3863) tussen Stichting De Faunabescherming en het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel:

Kern van de zaak
De rechtbank oordeelt over de rechtmatigheid van een opdracht van het college aan de Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) om de populatie koppelvormende grauwe ganzen in zes Natura 2000-gebieden in Overijssel te beperken door afschot met het geweer in de periode 1 januari t/m 15 maart, jaarlijks van 2024 t/m 2029.

Standpunt van De Faunabescherming
De Faunabescherming is tegen deze opdracht en voert meerdere bezwaren aan, waaronder:

Er zou een natuurvergunning nodig zijn.
Er is onvoldoende aangetoond dat de schade aan gewassen door grauwe ganzen wordt veroorzaakt.
Er zijn andere, minder ingrijpende alternatieven mogelijk.

De opdracht zou kunnen leiden tot het verstoren of vernietigen van nesten, waarvoor geen ontheffing is verleend.

⚖ **Oordeel van de rechtbank**
De rechtbank verklaart het beroep ongegrond. Belangrijkste overwegingen:

Het college mocht aannemen dat geen natuurvergunning nodig is, omdat de uitvoering van het afschot zorgvuldig en verstoringsarm is ingericht.
Er is voldoende oorzakelijk verband tussen de schade aan gewassen en de aanwezigheid van grauwe ganzen.
De schade is belangrijk en structureel, met jaarlijkse schadebedragen van meer dan 1,5 miljoen euro.
Er zijn geen andere geschikte en bevredigende oplossingen dan populatiebeperking via afschot.
De uitvoering is beperkt, gecontroleerd en gericht op koppelvormende ganzen, niet op winterganzen of andere soorten.

 Gevolg
De opdracht blijft in stand. De Faunabescherming krijgt geen gelijk en ontvangt geen vergoeding van proceskosten of griffierecht.

Zie de uitspraak:https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBOVE:2025:5836

Vacature: Leden gezocht voor de nieuwe Commissie Jonge

Jachtgenoten

De NOJG zet een nieuwe stap om jonge jagers binnen onze vereniging te verbinden. Daarom richten we de Commissie Jonge Jachtgenoten op: een commissie die zich specifiek gaat inzetten voor het organiseren van bijeenkomsten en activiteiten voor jonge leden.

Voor deze nieuwe commissie zoeken we enthousiaste jonge jagers (of niet-jagers met affiniteit voor de jacht) die graag samen de schouders eronder zetten. Omdat we een goede regionale spreiding belangrijk vinden, zijn we vooral op zoek naar leden uit de regio's Noord, Zuid en Utrecht.

Wat vragen we van jou?

- Je bent een jonge jager (of hebt affiniteit met de jacht) en bent lid van de NOJG
- Je hebt plezier in het organiseren van events en vindt het leuk om mee te denken met anderen;
- Je wilt samen met anderen werken aan deze nieuwe commissie;
- Je bent communicatief vaardig en hebt geen problemen met grotere groepen;
- Je vindt het leuk om nieuwe netwerken op te bouwen of je huidige netwerk in te zetten;
- Je hebt voldoende tijd om je in te zetten voor deze commissie en gaat vertrouwelijk om met alle informatie rondom deze commissie
- Ervaring is niet vereist – enthousiasme en inzet zijn het belangrijkst.

Omdat de commissie nieuw is, zal het in het begin wat meer tijd vragen zodat we de basis goed neer kunnen zetten. Ons doel is om de commissie daarna uit te bouwen tot een vast en doorlopend onderdeel binnen de NOJG.

Interesse?

Meld je voor 1 december aan via jongejachtgenoten@nojg.nl en stuur een korte beschrijving van jezelf (**achtergrond, regio, ervaring**) en wat jij voor ogen hebt voor deze nieuwe commissie.

Heb je vragen? Neem dan gerust per mail contact op, wij komen dan zo snel mogelijk bij je terug.

Vergunning voor schadepreventie en -bestrijding bij vier ganzensoorten in Zeeland

De Faunabeheereenheid Zeeland heeft van Gedeputeerde Staten toestemming gekregen om beheermaatregelen uit te voeren gericht op vier ganzensoorten, met als doel het beperken van schade aan onder andere landbouwgewassen. Op dinsdag is hiervoor de benodigde omgevingsvergunning verleend.

Deze vergunning maakt het mogelijk om populatiebeheer en verjaging, ondersteund door afschot, toe te passen op de volgende soorten in de provincie Zeeland:

- Grauwe gans
- Brandgans
- Kolgans
- Grote Canadese gans

De vergunning is geldig van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2031 en is verleend ter voorkoming van schade aan

gewassen, vee, bossen, visserij en wateren.

Daarnaast zijn Gedeputeerde Staten voornemens het Faunabeheerplan Ganzen 2026-2031 goed te keuren. Beide ontwerpbesluiten liggen van 8 oktober tot en met 18 november 2025 ter inzage.

Symposium vereniging het Edelhert – 31 oktober 2025

Op vrijdag 31 oktober 2025 organiseert Vereniging het Edelhert een symposium rondom het voor en door de vereniging opgestelde Koersdocument ‘Gezonde leefgebieden, gezonde populaties

herten”.

Gezonde leefgebieden, gezonde populaties herten

In dit Koersdocument heeft de vereniging haar visie ten aanzien van het beheer van de populaties edelherten en damherten nader uiteengezet, maar vooral ook het (integrale) belang van gezonde leefgebieden voor deze populaties. Hoe verhouden herten en leefgebieden zich tot elkaar, wanneer zijn ze van toegevoegde waarde op elkaar en wat verstaan we dan onder ‘gezond’ en wat moet je doen – of laten – om dat te bereiken

Het symposium brengt vooraanstaande experts, beleidsmakers, terreinbeheerders, geïnteresseerden en uiteraard onze leden samen rond één centrale boodschap: gezonde populaties herten zijn onlosmakelijk verbonden met gezonde, samenhangende leefgebieden.

Met de makers van het Koersdocument en verschillende experts uit het werkveld bespreken we wat er nodig is voor een gezonde, duurzame populatie. Hoe werken we samen aan verbinding van leefgebieden, draagvlak en kennisdeling? Het belooft een interessante dag te worden met gedegen informatie vanuit verschillende invalshoeken en een levendige paneldiscussie.

Het is tijd voor een geïntegreerde aanpak waarin fauna- en bosbeheer niet langer los van elkaar worden gezien.

Bij het laatste nieuws op de verenigingswebsite vindt u de uitnodiging voor dit toonaangevende symposium waarin het volledige dagprogramma en de wijze van aanmelding is opgenomen.